

Nghe ta thong nói trên đây có 4 cái ngu, làm mai, lãnh n, gác cu, c m ch u. M y cái ngu khác thì không biết th c h th nào. Còn cái ngu th ba thì tôi đã trải qua.

Xin nói ngay, gác cu t c là đi b y cu (chim cu gáy) hay g i là đánh cu. Chim cu gáy có nhi u lo i, nh ng lo i thông th ng ng i ta nuôi đ đánh là lo i chim gáy có tên ti ng anh là dove spotted và tên khoa h c là Streptopelia chinensis. Nó thu c loài b c u nh ng nh h n r t nhi u, th ng s ng v ùng nhi t đ i nam châu á nh Trung qu c, n đ , Sri Lanca, Vi t nam...Thôi thì nó s ng đâu m c nó, cái quan trọng là gác cu nó th nào mà nhi u ng i ch p nh n "ngu" v i nó v y?

Th ng thì i Vi t nam, n u ò thôn quê ít nh t m t l n m i ng i đã nghe ti ng cu gáy. Ng i bình th ng thì nghe ti ng gáy con nào cũng nh con nào. Nh ng ng i "trong ngh " thì hoàn toàn khác. Có con gáy gi ng th , con gáy gi ng kim, r i th òng , th s m...R i con thì gáy 1 h u, con thì 2 h u thậm chí có con gáy 3 h u và có con không có h u, nh ng 2 loài sau cùng r t hi m. Gáy nh v y là sau là 1 h u, c c cu cu...cù. Còn 2 h u s là c c cu cu...cù...cù. Chim gáy đá nhau ho c là tranh giành chim mái ho c tranh giành lãnh th . Th ng 2 con đ ng i hai g c cây khác nhau cùng thi nhau ti ng gáy. Chim mái ch đ ng l ng nghe và theo dõi. Hai bên tr h t tài ngh ra, nào là chiêu, nào là thúc, nào là gù nào là d m... Bên nào ch u h ng n i coi nh thua cu c và s bay đi. N u sau khi đã h t ngón ngh mà v n b t phân th ng b i thì m i s đ ng t i chân tay và mi ng n a. C 2 lao vào nhau th hi n s c m nh m t bên mà b o v ò tình yêu còn m t bên là chi m đ o t ng i yêu bên nào cũng có đ ng l c đ chi n đ u h t mình. Nó dùng cách qu t vào nhau, dùng m m nhau, dùng chân k p nhau và còn nhi u đ c chiêu khác nh đã ò bay đi khi th y đ ch th th a th ng đ u i theo, nó s qu t ng c tr l i, g i là òn h i mã th ng đó! Nhìn 2 con chim gáy đánh nhau còn s ng h n đá gà nhi u nhi u l m c . N u g p chúng đá nhau đ i lúc tr i m a thì đ i khi nó đá say, lông nó s t b i n c m a và khi đó ta có th b t luôn c 2 con òm v ...n u cháo n u không ph i dân ch i cu. Còn g p dân nhà ngh thì kh i ph i nói, ch xem thôi đã thay s ng r i hu ng chi là tóm đ c chúng. Có khi đ c vàng còn không s ng b ng n a.

K c cũng l h con tr ng m i mà th ng con tr ng cũ thì con tr ng cũ l p t c bay đi n i khác và con mái l i theo con tr ng m i, cái này không gi ng ng i l m nh ? G p con tr ng mà vì lý do nào đó mà chim mái nó không còn thì không đ n n i khó b o v h nh phúc n u con tr ng gan da và kh e m t chút. Ch g p con "cu m t" thì xui cho h nh phúc nhà em r i đó, nó chi n đ u đ n h i th cu i cùng, v i l i nó còn non nên r t kh e n a, chim non háu đá là v y đó!

Mãi k chuy n cu đá nhau quên c chuy n gác cu luôn.

Xem m t video clip mình h a c a m t b n có nick là cuccru post trên youtube

Trước hết muốn gác cu thì phải nuôi được một con cu mới. Chuyên này không dài chút nào. Thông thường thì cu trưởng thành (loại mình đánh v, ch không phải là chim con nuôi lên), phải nuôi ít nhất là 1 năm có khi 2 có khi 3-4 năm nó mới lớn, nghĩa là nó bắt đầu gáy trên cây chim ngoài. Nhưng coi chừng, nếu đem đi đánh ngay có khi gặp con ngoài đời quá là "lớn" luôn, phải cho nó tập dần, nghĩa là phải cho nó con hiên hiên trên cây để nó quen cái đã. Sau khi đánh được con đầu tiên nó mới thực sự thành mới. Khi bắt được con cu mới hay khó lắm, nhiều con hay lên cây vàng nhưng thông thường dân chơi cu nghe thì bao nhiêu cũng không bán. Tôi biết có con đi mua chiếc xe dream Thái mà họ không đi.

Con mới hay phải là con mới phải dầy sào, nghĩa là treo đầu gáy đó, treo lên là gáy ngay, không được sợ cu ngoài, phải biết lúc cần lúc nhu. Lúc nào cần thì thúc, lúc nào thì gù, lúc trộm, lúc bắt, lúc khoan thai lúc dằn dè...

Chim cu gáy thuộc loại chim rất tinh, nó quan sát rất nhanh để hình ảnh thật, nó biết cái gì là nguy hiểm nên phải né nếu cu mới không hay thì cần ngày sẽ thành công cóc. Bởi được một con cu khó lắm, có khi hàng tháng trời không được con nào.

Loại cu mới cũng là một nghệ thuật, phải tinh xảo, loại phải giữ sao cho mới nghe nhìn gần cũng không thấy mới được. Loại chim cu mới không phải ai cũng làm được và làm được chưa chắc đã bắt được. Khi đi đánh cu không phải cây nào cũng treo được như loài chim chào mào mà phải có chỗ cây, chỗ họ thông sao cho con cu mới thì quan sát rõ mà chim cu ngoài thì phải không nhìn rõ. Rồi cây phải có "cành thò" mới tập chuyên môn của dân đánh cu. Cành này cũng được gọi là cành thò, vì họ bắt khi chim đã vào tới cành này thì coi như xong 99% dính bẫy. Cành này phải song song với cành gù nên loại chim mới. Nó phải không được xa lắm, cũng không được gần lắm, nếu gần lắm chim ngoài sẽ cắn nhau với chim mới, khi đó chim mới vùng vẫy và bẫy dễ bắt sẽ sợ mà không bắt được chim. Nếu xa quá thì sẽ khó cho con chim ngoài tiếp cận nên cần gù.

Đánh cu có mấy giai đoạn như sau:

Đầu tiên con mới sẽ gáy chiêu (nhớ kiểu đánh để xem quanh đây có ai không mà để ta gáy 1 mình vậy!), giở ng rất khoan thai, cu cu cu...cù, cu cu cu...cù, mới lớn cắt nhau để 30 giây. Nếu không có con nào cắt tiếng gáy thì nó cứ rả rã như thế, cho đến khi có cu ngoài gáy đáp trả, hoặc khi nó nghe tiếng vỗ cánh của chim ngoài.

Khi đó nó đi giở ngay, tập chiêu chuyên sang thúc (có vẻ thách thức lắm), nếu xa thì nó khoan thai, cu cu cuuuuuuuu, cuc cu cuuuuuuuu, mới lớn cách nhau khoảng 10-15 giây. Thúc cho đến khi cu ngoài bay đến gần họ, thông thường thì cu ngoài bay thông lên trên như mũi tên, sau đó xòe cánh vòng quanh chim ó bay quan sát mới tập trên bậu trời cao rồi đáp xuống cây có chim mới. Dân nghe gọi là "chung cây", nghĩa là 2 con đã chung một cây, trên chỉ cần bắt đầu!

Bây giờ có 2 con thì nhau trên hết các ngón nghề mình có, con mới phải kiên trì không được đi để nghe hiểu, cho đến lúc con cu ngoài chuyên cành, tùy thuộc con mới gáy mà nó chuyên cành nhanh hay chậm đến cành thật.

Bây giờ, con mới không còn thúc nữa mà chuyên sang gù hoặc thúc với chuyên để, tập để rất nhanh và cánh của nó thì nhấp nhô, để nó nghiêng nghiêng ra vẻ rất thách thức và thật là con cu ngoài quên hết mọi thủ xung quanh xong vào cành gù tập làm trộm...reeeeet, mảnh...

Gác cu

Viết bởi Tre Làng

Thư bày, 07 Tháng 7 2007 09:54 - Lần cập nhật cuối Thư t, 23 Tháng 6 2010 21:44

buông xuống thì là xong.

Đôi khi nó vẫn thoát được, đó là lúc lười lâu ngày không còn chắc nịch nó vùng lâu sẽ rách lười và nó thoát, có con chim khôn vờ a vùng vờ a tìm đường ra chớ không phải vùng bắt mồi. Vì khi vùng, lười đi lên sẽ có lối phía dưới nếu có thời gian sẽ có đường thoát thân. Vì thế người gác cu phải thật chú ý, phải ngồi thật yên, không gợn cũng không xa lững chim quá, có khi ngồi nhẽ vờ y cớ bui, vì cu ngoài cớ quanh quẩn bên lững mà không chú ý, tình huống mà đi vờ thì không nên mà canh hoài cũng không xong. Có lẽ vì vờ y mà người đi cho nghề gác cu là mất trong 4 cái ngu chẳng!

New york, 11/11/2006

Sẽ kể lại những ngày gác cu đáng nhớ khi có thời gian.